

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักการใช้ภาษาไทยของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้วิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้
กับการใช้ผังกราฟิก

The Development of Learning Achievement on Principle of Language
of Prathomsuksa 6 Students by Using Inquiry Approach and Graphic Organizer

สุกัญญา อังเพชร¹ และ อธิกมาส มากजू²

Sukanya Angpetch¹ and Atikamas Makjui²

ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน มหาวิทยาลัยศิลปากร

Department of Curriculum and Instruction, Silpakorn University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: ¹sukanyaangpetch@gmail.com

Received June 13, 2024; Revised March 22, 2025; Accepted March 23, 2025

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักการใช้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก และ 2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/2 โรงเรียนสาธิตเกษตรฯ กำแพงแสน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 39 คน ใช้วิธีคัดเลือกแบบการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ 3) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิจัยแบบก่อนทดลอง แบบแผนการทดลองแบบกลุ่มเดียวสอบก่อนและสอบหลัง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และสถิติการทดสอบทีแบบกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักการใช้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับการใช้ผังกราฟิกสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้รวมกับการใช้ผังกราฟิกในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

คำสำคัญ: หลักการใช้ภาษาไทย; วิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้; ผังกราฟิก

Abstract

This article aims 1) to compare the academic achievement of Thai language principles of Grade 6 students before and after learning using the inquiry-based teaching method combined with graphic organizers, and 2) to study the opinions of Grade 6 students toward the inquiry-based teaching method combined with graphic organizers. The research design was a quantitative research. The sample consisted of 39 Grade 6/2 students of Kasetsart Demonstration School, Kamphaeng Saen, in the second semester of the academic year 2023. The cluster sampling method was used, using the classroom as the random unit. The research instruments were 1) learning management plan, 2) academic achievement test, and 3) student opinion questionnaire. The data were analyzed by using a pre-experimental research design, a single group pre-test and post-test experimental design. The statistics used for data analysis were mean (M), standard deviation (SD), and univariate group t-test. The research results found that

1. The academic achievement in Thai language principles of Grade 6 students after organizing learning using the inquiry-based teaching method combined with the use of graphic organizers was significantly higher than before organizing learning at the statistical level of .05.

2. The opinions of Grade 6 students towards organizing learning using the inquiry-based teaching method combined with the use of graphic organizers were overall at the level of highly agreeing.

Keywords: Principle of Thai Language; Using Inquiry Approach; Graphic Organizer

บทนำ

ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติของคนไทย เป็นภาษาที่มีตัวอักษรไทยของตนเอง เป็นมรดกล้ำค่าที่บรรพบุรุษสร้างไว้แสดงถึงวัฒนธรรมอันดีงามมาแต่โบราณ คนไทยควรภูมิใจที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษา

ประจำชาติยาวนานกว่า 700 ปี และควรตระหนักในความสำคัญของภาษาไทย ดังที่ Department of Academic Affairs (2003) ได้กล่าวว่า ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติของคนไทย เป็นภาษาที่เด็กไทยทุกคนควรเรียนรู้และใช้ได้อย่างถูกต้องทุกโอกาส ภาษาไทยเป็นเครื่องหมายของความเป็นชาติเอกราชที่มีประวัติศาสตร์ความเป็นมายาวนาน สอดคล้องกับ Janpen (2014) ได้กล่าวว่า ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติมีความสำคัญต่อคนไทยทุกคนอย่างยิ่ง เราควรภาคภูมิใจที่มีเอกลักษณ์ทางภาษาเป็นของตนเองนับเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่บรรพชนได้ช่วยกันสร้างสรรค์ ควรอนุรักษ์ไว้ซึ่งวัฒนธรรมทางภาษาของชาติชาติไทยใช้ภาษาของตนเองในกิจการต่าง ๆ ทำให้คนในชาติพากันสำนึกว่าเขาเหล่านั้นเป็นส่วนสำคัญของชาติ ภาษาเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร สื่อความหมายจากคนหนึ่งไปสู่คนหนึ่งหรือจากคนไปสู่สังคมในอดีตเรามีแต่ภาษาพูดต่อมาเมื่อโลกเจริญก้าวหน้าขึ้น เราจึงได้คิดภาษาเขียนขึ้นเป็นสัญลักษณ์แทนภาษาพูด มีการจัดวางรูป ทำให้เป็นระเบียบ ตลอดจนการเลือกสรรถ้อยคำที่ใช้เป็นไปตามกฎที่วางไว้ในหลักภาษา

หลักการใช้ภาษาไทยเป็นสิ่งสำคัญในการเรียนวิชาภาษาไทย เนื่องจากนักเรียนจำเป็นต้องเลือกใช้ภาษาเพื่อเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร ไม่ว่าจะเป็นการศึกษา การทำงานร่วมกับผู้อื่นรวมถึงการประกอบกิจวัตรประจำวัน นักเรียนต้องมีพื้นฐานความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการใช้ภาษาไทย ระเบียบการใช้อักษร การใช้คำ ความหมายของคำ การเรียงคำ และที่มาของภาษาให้ถูกต้องจึงจะสามารถนำภาษาไทยไปใช้ในการสื่อสารได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์สังคม ทำให้การสื่อสารนั้นมีประสิทธิภาพและใช้ภาษาในการสื่อสารได้ตรงกัน ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐาน (Ordinary National Educational Test: O-NET) วิชาภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ในสาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย ตามมาตรฐาน ท 4.1 นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าสาระการเรียนรู้อื่น ตั้งแต่ปีการศึกษา 2564-2566 สอดคล้องกับผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตเกษตรฯ กำแพงแสน พบว่า ในสาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย มีคะแนนน้อยที่สุด จากทั้ง 5 สาระการเรียนรู้ อีกทั้งนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตเกษตรฯ กำแพงแสน มีคะแนนเฉลี่ยของสาระที่ 4 ตามมาตรฐาน ท 4.1 น้อยกว่าคะแนนระดับสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ โดยผลคะแนนการสอบสาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย ปีการศึกษา 2564 คะแนนการสอบอยู่ที่ร้อยละ 48.76 ปีการศึกษา 2565 ร้อยละ 45.53 และปีการศึกษา 2566 ร้อยละ 55.56 น้อยกว่าคะแนนของสังกัด ซึ่งมีคะแนนการสอบปีการศึกษา 2564 อยู่ที่ร้อยละ 50.76 ปีการศึกษา 2565 ร้อยละ 47.21 และปีการศึกษา 2566 ร้อยละ 60.84 จากผลคะแนนการทดสอบข้างต้นสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านหลักการใช้ภาษาไทยต่ำกว่าด้านอื่น ๆ และจากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย สาขาวิชาภาษาไทย โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและ

พัฒนาการศึกษา จำนวน 3 คน (กัลยาภัทร์ สุขเหลือ, ขจรรัตน์ อุดมศรี และทัศนีย์ จิตพิทักษ์กุล, สัมภาษณ์, 19 เมษายน 2564) เกี่ยวกับปัญหาในการจัดการเรียนการสอนหลักการใช้ภาษาไทย พบปัญหาดังนี้ ด้านครูผู้สอน ด้านนักเรียน และด้านวิธีการจัดการเรียนรู้ ประการแรก ด้านครูผู้สอนคือ ครูผู้สอนยังใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบไม่หลากหลาย ครูผู้สอนยังเป็นการสอนแบบบรรยายตามหนังสือเรียนยังขาดวิธีสอนที่จะทำให้ให้นักเรียนสนใจเรียนหลักการใช้ภาษาไทย ประการที่สอง ด้านนักเรียน คือ นักเรียนไม่สนใจไม่ชอบเรียนหลักการใช้ภาษาไทยโดยเฉพาะเรื่องชนิดของคำ ตอบคำถามจากครูผู้สอนบางข้อไม่ได้ มีความสับสนในเรื่องชนิดของคำบางชนิดเนื่องจากมีเนื้อหาจำนวนมากและเข้าใจยาก ประการที่สาม ด้านวิธีการจัดการเรียนรู้ คือ ครูผู้สอนใช้วิธีการสอนแบบเดิมโดยยึดติดแบบเรียนเป็นแหล่งการเรียนรู้สอนเพียงเนื้อหาที่ปรากฏอยู่ในแบบเรียนเพียงอย่างเดียวไม่มีการค้นคว้า หนังสือ ตำราหรือเอกสารเพิ่มเติม ทำให้นักเรียนขาดประสบการณ์ที่ควรจะได้รับ และเกิดความเบื่อหน่ายในการเรียน ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักการใช้ภาษาไทยต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนด จากสภาพปัญหาดังกล่าว การจัดการเรียนการสอนหลักการใช้ภาษาไทยจึงมีความสำคัญที่จะต้องได้รับการแก้ไข และส่งเสริมให้นักเรียนสนใจเรียนใช้ภาษาไทยให้ถูกต้อง หลักการใช้ภาษาเป็นหัวใจสำคัญในการเลือกใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร และการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ดังนั้นผู้วิจัยจึงตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนหลักการใช้ภาษาไทย เห็นสมควรที่จะต้องฝึกฝนและพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในระดับที่สูงขึ้น สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา (2563) ได้มีเป้าหมายให้แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้มีการดำเนินการจัดการเรียนรู้เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น

วิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ หรือ 5Es ตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า Inquiry Cycle หรือวัฏจักรการสืบเสาะหาความรู้ นั้น เป็นรูปแบบที่สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีนำมาเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ที่เชื่อว่าการเรียนรู้เกิดขึ้นในตัวของผู้เรียนเอง โดยครูจะเป็นผู้กระตุ้น อำนวยความสะดวก คอยซักถาม และจัดสถานการณ์ให้เหมาะสมกับความรู้เดิมของผู้เรียน ดังที่ Sinthapananon (2017) ได้กล่าวว่า วิธีสอนแบบวัฏจักรการสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Cycle : 5Es) เป็นรูปแบบการสอนที่นักศึกษากลุ่ม BSCS (Biological Science Curriculum Society) ได้นำเสนอเพื่อให้ผู้เรียนได้สร้างองค์ความรู้ใหม่ โดยเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนรู้เข้ากับความรู้เดิมให้เป็นองค์ความรู้ของผู้เรียนเอง ดังนั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จึงสามารถพัฒนาผู้เรียนให้สามารถการแก้ปัญหาได้โดยเน้นการปฏิบัติ มีการแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน เสริมสร้างองค์ความรู้ด้วยตัวเองผ่านกระบวนการขั้นตอนอย่างเป็นวัฏจักร สอดคล้องกับ Kaemmani (2020) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการสืบสอบเป็นการจัดการเรียนรู้ โดยครูผู้สอนเป็นผู้ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดคำถาม ความคิด และลงมือเสาะหาความรู้ เพื่อนำมาหาคำตอบ หรือข้อสรุปด้วยตนเอง

โดยที่ผู้สอนจะช่วยอำนวยความสะดวกการเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ ให้แก่ผู้เรียน วิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักการใช้ภาษาไทยได้ แต่อาจยังไม่สามารถช่วยให้นักเรียนเรียบเรียงความคิดอย่างเป็นระบบได้ด้วยตนเอง เพื่อนำไปสู่การสรุปความรู้รวบยอดให้ดีขึ้นได้ แม้ว่าวิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้จะมีลำดับขั้นตอนในการจัดกิจกรรมที่ชัดเจน แต่ในการเรียนรู้เรื่องหลักการใช้ภาษาไทยนั้นมีความยากและซับซ้อน ครูผู้สอนจึงต้องหาวิธีการมาช่วยให้นักเรียนสามารถเข้าใจเนื้อหาและจดจำเนื้อหาได้ง่ายขึ้น ผู้วิจัยเห็นว่าสิ่งที่ทำให้นักเรียนสามารถเข้าใจเนื้อหาและสรุปความรู้รวบยอดหลักการใช้ภาษาไทยเสมือนเป็นบทสรุปสั้น ๆ ที่ทำให้นักเรียนสามารถอ่านและจดจำเนื้อหาได้ง่าย คือ การใช้ผังกราฟิก (Graphic Organizers) ดังที่ Kaemmani (2020) ได้กล่าวว่า ผังกราฟิกเป็นแผนผังที่ประกอบไปด้วยความคิด หรือข้อมูลสำคัญที่เชื่อมโยงกันอยู่ในรูปแบบต่าง ๆ ทำให้เห็นโครงสร้างของความรู้ เป็นเทคนิคที่สามารถนำไปใช้ในการเรียนเนื้อหาที่มีจำนวนมาก ช่วยให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหาได้ง่ายขึ้น เร็วขึ้น และจดจำได้นาน หากเนื้อหาสาระอยู่ในลักษณะกระจายผังกราฟิกจะเป็นเครื่องมือที่ช่วยจัดข้อมูลให้เป็นระบบระเบียบที่เข้าใจและจดจำได้ง่าย

จากหลักการและเหตุผลที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักการใช้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยวิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้รวมกับการใช้ผังกราฟิก เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักการใช้ภาษาไทยของนักเรียนให้สูงขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

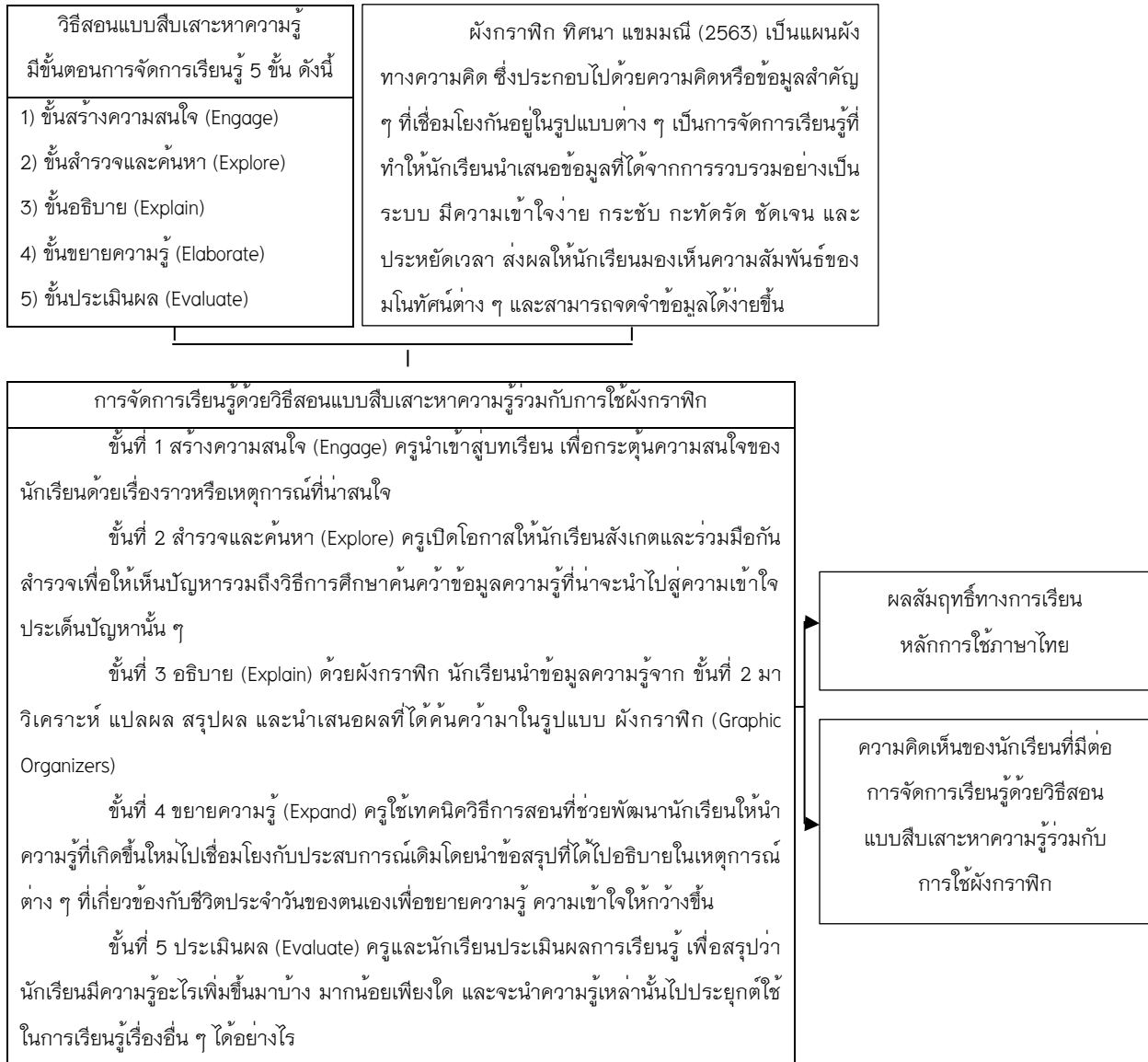
1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักการใช้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้รวมกับการใช้ผังกราฟิก
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้รวมกับการใช้ผังกราฟิก

สมมติฐานการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักการใช้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้รวมกับการใช้ผังกราฟิก สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักการใช้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้วิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตเกษตรฯ กำแพงแสน อำเภอ กำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 4 ห้องเรียน นักเรียนทั้งสิ้น 159 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตเกษตรฯ กำแพงแสน อำเภอ กำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 1 ห้องเรียน ได้มาจากการสุ่ม ตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Sampling) ด้วยวิธีการสุ่มเลือกตัวแทนจากกลุ่ม โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วย สุ่ม ได้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/2 จำนวน 39 คน

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้รวมกับการใช้ผังกราฟิก
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักการใช้ภาษาไทย 2) ความคิดเห็นของนักเรียน ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้รวมกับการใช้ผังกราฟิก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่อง หลักการใช้ภาษาไทย จำนวน 7 แผน แบ่งเป็น แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง คำนาม คำสรรพนาม คำกริยา คำวิเศษณ์ คำบุพบท คำสันธาน และคำอุทาน โดยใช้วิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้รวมกับการใช้ผังกราฟิก มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.67-1.00

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักการใช้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ใช้ทดสอบก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้รวมกับการใช้ผังกราฟิก ซึ่งเป็นแบบทดสอบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการศึกษาทฤษฎี หลักการ และวิธีการสร้างเครื่องมือวัดผลทางการศึกษา วิเคราะห์เนื้อหาและจุดประสงค์ในคำอธิบายของหลักสูตร เพื่อเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.67-1.00 นำไปทำลองใช้ (Tryout) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/4 จำนวน 40 คน ซึ่งมีผลการวิเคราะห์ค่าดัชนี ค่าความยากง่าย อยู่ที่ 0.21-0.56 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ที่ 0.21-0.62 โดยใช้เกณฑ์กำหนดค่าความยากง่ายตามเกณฑ์ของ Nilphan (2015) และค่าความเที่ยง (Reliability) โดยใช้สูตรของคูเดอร์และริชาร์ดสัน (Kuder & Richardson) จากสูตร KR-20 ตามเกณฑ์ของ Nilphan (2015) มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.80

3. แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธี สอนแบบสืบเสาะหาความรู้รวมกับการใช้ผังกราฟิก มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating

Scale) มี 3 ระดับ จำนวน 10 ข้อ ซึ่งสอบถาม 3 ด้าน คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้ และด้านประโยชน์ที่ได้รับ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00

การดำเนินการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขั้นตอนการทดลอง ผู้วิจัยได้ทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้ (Pretest) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางเรียนหลักการใช้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นแบบทดสอบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ โดยใช้เวลา 30 นาที

2. ขั้นตอนทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้รวมกับการใช้ผังกราฟิก จำนวน 7 แผน รวม 8 คาบ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566

3. ขั้นหลังการทดลอง ผู้วิจัยได้ทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้ (Posttest) ทดสอบกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง เป็นแบบทดสอบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ใช้เวลา 30 นาที ซึ่งเป็นข้อสอบชุดเดียวกับก่อนการจัดการเรียนรู้แต่สลับข้อและสลับตัวเลือก แล้วให้นักเรียนตอบแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้รวมกับการใช้ผังกราฟิก ตรวจผลการทดสอบและตรวจแบบสอบถามความคิดเห็น แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักการใช้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้รวมกับการใช้ผังกราฟิก โดยการหาค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การทดสอบค่าที่แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน ($t - test$ Dependent)

2. ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้รวมกับการใช้ผังกราฟิก วิเคราะห์ข้อมูลโดยค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการวิจัย พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักการใช้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้รวมกับการใช้ผังกราฟิก สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักการใช้ภาษาไทยก่อนจัดการเรียนรู้และหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับการใช้ผังกราฟิกของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

การทดลอง	N	คะแนน เต็ม	M	SD	t-test	Sig.
ก่อนการจัดการเรียนรู้	39	30	12.43	3.62	14.861	.00
หลังการจัดการเรียนรู้	39	30	20.69	4.70		

*p < .05

จากตารางที่ 1 พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักการใช้ภาษาไทยก่อนการจัดการเรียนรู้มีค่า (M) เท่ากับ 12.43 ค่า (SD) เท่ากับ 3.62 และหลังการจัดการเรียนรู้มีค่า (M) เท่ากับ 20.69 ค่า (SD) เท่ากับ 4.70 พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักการใช้ภาษาไทยหลังการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับการใช้ผังกราฟิกอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ดังในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับการใช้ผังกราฟิกของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ข้อ	รายการประเมิน	M	SD	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
ด้านการจัดการเรียนรู้					
1	กิจกรรมการเรียนการสอนน่าสนใจสามารถปฏิบัติได้	2.85	0.36	เห็นด้วยมาก	4
2	กิจกรรมทุกขั้นตอนมีความต่อเนื่องและมีความสอดคล้องกัน	2.90	0.30	เห็นด้วยมาก	1
3	กิจกรรมมีสื่อการสอนที่หลากหลายช่วยสร้างความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น	2.90	0.30	เห็นด้วยมาก	2
4	กิจกรรมการทำงานกลุ่มเปิดโอกาสให้ร่วมกันสำรวจค้นหาและแสดงความคิดเห็นทำให้มีความเข้าใจในบทเรียน	2.90	0.30	เห็นด้วยมาก	3
สรุปด้านการจัดการเรียนรู้		2.88	0.32	เห็นด้วยมาก	(3)
ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้					
5	บรรยากาศในห้องเรียนเป็นกันเองเอื้อต่อการเรียนการสอน	2.92	0.27	เห็นด้วยมาก	1
6	บรรยากาศในการเรียนรู้มีความสนุกสนาน ไม่น่าเบื่อ	2.90	0.30	เห็นด้วยมาก	2
สรุปด้านบรรยากาศในการเรียนรู้		2.91	0.28	เห็นด้วยมาก	(2)

ข้อ	รายการประเมิน	M	SD	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ					
7	ช่วยให้รู้สึกผ่อนคลายและไม่เคร่งเครียดในการเรียน	2.95	0.22	เห็นด้วยมาก	1
8	กิจกรรมช่วยให้เข้าใจเรื่องชนิดของคำมากยิ่งขึ้น	2.92	0.27	เห็นด้วยมาก	3
9	เกิดการเรียนรู้ เกิดคำถาม เกิดความคิด เสาะแสวงหาความรู้ หาคำตอบ และสรุปด้วยตนเอง	2.95	0.22	เห็นด้วยมาก	2
10	ผังกราฟิกช่วยให้เกิดความเข้าใจเรื่องชนิดของคำได้ง่ายขึ้น	2.87	0.33	เห็นด้วยมาก	4
สรุปด้านประโยชน์ที่ได้รับ		2.92	0.26	เห็นด้วยมาก	(1)
รวม		2.91	0.29	เห็นด้วยมาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับการใช้ผังกราฟิกในภาพรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($M = 2.91$, $SD = 0.29$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีระดับความเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก โดยเรียงตามลำดับสูงสุดลงมา ดังนี้ 1) ด้านประโยชน์ที่ได้รับ ($M = 2.92$, $SD = 0.26$) 2) ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้ ($M = 2.91$, $SD = 0.28$) และ 3) ด้านการจัดการเรียนรู้ ($M = 2.88$, $SD = 0.32$) โดยมีรายละเอียดในแต่ละด้าน ดังนี้

ด้านประโยชน์ที่ได้รับ ($M = 2.92$, $SD = 0.26$) นักเรียนมีระดับความคิดเห็นเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดลงมาและเรียงตามลำดับข้อในกรณีที่มีระดับความคิดเห็นเท่ากัน ดังนี้ 1) ช่วยให้ผู้รู้สึกผ่อนคลายและไม่เคร่งเครียดในการเรียน ($M = 2.95$, $SD = 0.22$) อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก 2) เกิดการเรียนรู้ เกิดคำถาม เกิดความคิด เสาะแสวงหาความรู้หาคำตอบ และสรุปด้วยตนเอง ($M = 2.95$, $SD = 0.22$) อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก 3) กิจกรรมช่วยให้เข้าใจเรื่องชนิดของคำมากยิ่งขึ้น ($M = 2.92$, $SD = 0.27$) อยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด และ 4) ผังกราฟิกช่วยให้เกิดความเข้าใจเรื่องชนิดของคำได้ง่ายขึ้น ($M = 2.87$, $SD = 0.33$) อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้ ($M = 2.91$, $SD = 0.28$) นักเรียนมีระดับความคิดเห็นเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดลงมาและเรียงตามลำดับข้อในกรณีที่มีระดับความคิดเห็นเท่ากัน ดังนี้ 1) บรรยากาศในห้องเรียนเป็นกันเองเอื้อต่อการเรียนการสอน ($M = 2.92$, $SD = 0.27$) อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก และ 2) บรรยากาศในการเรียนรู้มีความสนุกสนาน ไม่น่าเบื่อ ($M = 2.90$, $SD = 0.30$) อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

ด้านการจัดการเรียนรู้ ($M = 2.88$, $SD = 0.32$) นักเรียนมีระดับความคิดเห็นเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดลงมาและเรียงตามลำดับข้อในกรณีที่มีระดับความคิดเห็นเท่ากัน ดังนี้ 1) กิจกรรมทุกขั้นตอน

มีความต่อเนื่องและมีความสอดคล้องกัน ($M = 2.90$, $SD = 0.30$) อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก 2) กิจกรรมมีสื่อการสอนที่หลากหลายช่วยสร้างความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น ($M = 2.90$, $SD = 0.30$) อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก 3) กิจกรรมการทำงานกลุ่มเปิดโอกาสให้ร่วมกันสำรวจค้นหาและแสดงความคิดเห็นทำให้มีความเข้าใจในบทเรียน ($M = 2.90$, $SD = 0.30$) อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก และ 4) กิจกรรมการเรียนรู้การสอนน่าสนใจสามารถปฏิบัติได้ ($M = 2.85$, $SD = 0.36$) อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักการใช้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้รวมกับการใช้ผังกราฟิกสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติการวิจัยที่ตั้งไว้ เนื่องจากเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ โดยผู้วิจัยฝึกให้นักเรียนเป็นผู้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง หรือสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง เพื่อหาคำตอบที่ถูกต้อง โดยครูเป็นผู้ตั้งคำถามกระตุ้นให้นักเรียนใช้ความคิด และทำหน้าที่อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ ให้แก่นักเรียน เช่น การสืบค้นแหล่งข้อมูล การแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง การวิเคราะห์ การสรุปข้อมูล การอภิปราย และการทำงานร่วมกับผู้อื่น เพื่อให้นักเรียนบรรลุเป้าหมายตามที่ได้รับมอบหมายงาน และนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาวิเคราะห์ อธิบายผล เพื่อแปลผล สรุปผลในรูปแบบผังกราฟิก (Graphic Organizers) และนำเสนอแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนในชั้นเรียน โดยมีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 สร้างความสนใจ (Engage) ครูนำเข้าสู่บทเรียนเพื่อกระตุ้นความสนใจของนักเรียนด้วยเรื่องราว หรือการเล่นเกมนต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับเรื่องชนิดของคำ ชนิดนั้น ๆ เพื่อให้นักเรียนมีความสนใจกระตือรือร้นในการเรียน นักเรียนส่วนใหญ่สนใจ และให้ความร่วมมือในการร่วมกิจกรรมเป็นอย่างดี และในขั้นนี้ครูจะทำการจัดกลุ่มนักเรียนแต่ละกลุ่มที่มีความสามารถต่างกันให้ครบตามจำนวนกลุ่มที่ต้องการแล้วดำเนินการในขั้นต่อไป โดยจะใช้กลุ่มเดิมทุกกระบวนการเรียนรู้เรื่องชนิดของคำ ทั้ง 7 ชนิด

ขั้นที่ 2 สำรวจและค้นหา (Explore) ครูให้นักเรียนร่วมกันศึกษาค้นคว้าหาความรู้ จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นหนังสือเรียน ใบความรู้ อินเทอร์เน็ต หรือแหล่งเรียนรู้จากห้องสมุดที่จะนำไปสู่ความเข้าใจในเรื่องชนิดของคำต่าง ๆ โดยครูเป็นผู้กำหนดหัวข้อและขอบเขตงานให้นักเรียนทราบว่าจะต้องหาข้อมูลอะไรบ้าง จากนั้นให้นักเรียนเริ่มช่วยกันแสวงหาความรู้ร่วมกับเพื่อนในกลุ่มของตนเอง

ขั้นที่ 3 อธิบาย (Explain) นักเรียนนำข้อมูลความรู้ที่ได้จากการศึกษาแหล่งข้อมูล และแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ จากขั้นที่ 2 มาวิเคราะห์ แปลผล และสรุปผลในรูปแบบผังกราฟิก (Graphic Organizers) ประกอบด้วยหัวข้อ ดังนี้ ความหมาย ชนิด หน้าที่ แต่งประโยคพร้อมทั้งระบุชนิด และหน้าที่ของคำใน

ประโยค และมีความสำคัญต่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันของนักเรียนอย่างไร จากนั้นส่งตัวแทนนักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน ในขั้นนี้นักเรียนสามารถร่วมกันศึกษาค้นคว้าหาความรู้ได้อย่างเป็นระบบ โดยมีการกระจายหัวข้อต่าง ๆ ให้สมาชิกทุกคนรับผิดชอบแล้วนำข้อมูลที่ได้มารวมกันจัดทำเป็นผังกราฟิก (Graphic Organizers) พร้อมทั้งร่วมกันตกแต่งโปสเตอร์ให้มีความสวยงาม

ขั้นที่ 4 ขยายความรู้ (Expand) นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อนในชั้นเรียน ในส่วนของขั้นนี้ นักเรียนทุกกลุ่มสามารถนำเสนอข้อมูลได้ครบถ้วนทุกหัวข้อตามที่ได้รับมอบหมายงาน อาจมีนักเรียนบางกลุ่มที่แต่งประโยคและระบุชนิดของคำในประโยคไม่ถูกต้อง ครูได้แก้ไขให้ถูกต้องพร้อมทั้งขยายความรู้ และให้คำแนะนำเพิ่มเติม โดยนำความรู้ที่เกิดขึ้นใหม่ไปเชื่อมโยงกับประสบการณ์เดิมของนักเรียน นำข้อสรุปที่ได้จากการนำเสนอผลงานของนักเรียนไปอธิบายในเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของนักเรียนเพื่อขยายความรู้ความเข้าใจให้กว้างขึ้น

ขั้นที่ 5 ประเมินผล (Evaluate) ครูและนักเรียนร่วมกันประเมินผลการเรียนรู้ และผลงานของนักเรียนว่า นักเรียนมีความรู้อะไรเพิ่มขึ้นบ้าง มากน้อยเพียงใดเกี่ยวกับเรื่องชนิดของคำ คำตอบส่วนใหญ่ของนักเรียน คือ ได้ทราบความหมาย ชนิด และหน้าที่ของคำละเอียดมากยิ่งขึ้นจากการเรียนในระดับชั้นอื่น ๆ ที่ผ่านมา มีการให้นักเรียนได้ระดมความคิดร่วมกัน ผูกแต่งประโยคชนิดของคำแต่ละชนิดด้วยตนเอง พร้อมทั้งฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ ระบุชนิด และหน้าที่ของคำในประโยคให้ถูกต้อง อีกทั้งยังสร้างความตระหนักถึงความสำคัญในการนำชนิดของคำไปใช้ในการสื่อสารในชีวิตประจำวันอย่างไรให้ถูกต้องอีกด้วย ในขั้นนี้นักเรียนส่วนใหญ่มีความภาคภูมิใจในผลงานกลุ่มของตนเอง เนื่องจากเป็นชิ้นงานที่สมาชิกทุกคนช่วยกันลงมือทำตั้งแต่เริ่มแรกจนกระทั่งงานเสร็จสมบูรณ์ ทุกคนในกลุ่มได้ระดมความคิด แสวงหาความรู้เสนอข้อคิดเห็น สรุปสาระสำคัญ ออกแบบ และมีส่วนร่วมในการทำงานทุกคน ซึ่งส่งผลให้เมื่อรวบรวมคะแนนผลงานกลุ่มก็เป็นที่พึงพอใจของทุกคน โดยครูและตัวแทนนักเรียนแต่ละกลุ่มจะเป็นผู้ร่วมกันตัดสินให้คะแนนตามลำดับความถูกต้อง และความสวยงามของชิ้นงาน กลุ่มที่มีคะแนนสูงสุดจะได้รับรางวัล จากนั้นให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักการใช้ภาษาไทย จำนวน 30 ข้อ พบว่านักเรียนทุกคนมีคะแนนสอบหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้รวมกับการใช้ผังกราฟิกสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง

การจัดการเรียนรู้ดังกล่าวจึงเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดคำถาม ความคิด และลงมือหาความรู้ นำมาซึ่งการหาคำตอบ หรือข้อสรุปด้วยตนเอง ส่งเสริมให้นักเรียนได้ช่วยเหลือกัน ร่วมกันค้นคว้าหาความรู้ แก้ปัญหา และลงมือปฏิบัติ จนเกิดความเข้าใจที่ชัดเจนมีการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกัน และสร้างผลงานเป็นความสำเร็จของกลุ่ม สอดคล้องกับ Kaemmani (2020) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการสืบสอบ เป็นการการจัดการการเรียนรู้โดยผู้สอนกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดคำถาม

ความคิด และลงมือเสาะแสวงหาความรู้ เพื่อนำมาหาคำตอบด้วยตนเอง โดยผู้สอนจะช่วยอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ แก่ผู้เรียน ดังงานวิจัยของ Kanmai (2012) ศึกษาการใช้กิจกรรมการสืบเสาะหาความรู้เพื่อพัฒนาความคิดรวบยอดหลักภาษาไทย ผลการวิจัย พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ด้านความคิดรวบยอดหลักภาษาไทยในการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการสืบเสาะหาความรู้มีค่าเท่ากับ 23.21 คิดเป็นร้อยละ 77.38 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ร้อยละ 70.00 และมีนักเรียนผ่านเกณฑ์ที่ตั้งไว้ร้อยละ 78.58

นอกจากนี้การนำผังกราฟิกมาช่วยสรุปเนื้อหาสาระสำคัญส่งผลให้นักเรียนเข้าใจเรื่องชนิดของคำได้ง่ายขึ้น สามารถเชื่อมโยงข้อมูลได้สมบูรณ์ครบถ้วนและชัดเจน สอดคล้องกับ Dechakup (2001) ที่กล่าวว่า ผังกราฟิกเป็นแบบของการสื่อสารเพื่อให้นำเสนอข้อมูลหรือความรู้ที่ได้จากการรวบรวมอย่างเป็นระบบ เข้าใจง่าย กระชับ กะทัดรัด และชัดเจน ผังกราฟิกได้จากการนำข้อมูลดิบหรือความรู้จากแหล่งต่าง ๆ ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งมาทำการจัดกระทำข้อมูล ในการจัดกระทำข้อมูลต้องใช้ทักษะการคิด เช่นการสังเกต การเปรียบเทียบ การแยกแยะ การจัดประเภท การเรียงลำดับ การใช้ตัวเลข (ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย) การวิเคราะห์ การสร้างแบบแผน จากนั้นจึงมีการเลือกแบบผังกราฟิกเพื่อนำเสนอข้อมูลที่จัดกระทำแล้วตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ผู้นำเสนอต้องการ และสอดคล้องกับ Moolkhum & Moolkhum (2009) ที่กล่าวว่า แผนผังหรือแผนภาพ เป็นการแสดงความสัมพันธ์ของมโนทัศน์เรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างมีระบบและเป็นลำดับขั้น โดยอาศัยคำหรือข้อความเป็นตัวเชื่อมให้ความสัมพันธ์ของมโนทัศน์ต่าง ๆ มีความหมายซึ่งอาจจะมีทิศทางเดียว สองทิศทาง หรือมากกว่าก็ได้

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนในภาพรวมทั้ง 3 ด้าน นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก โดยเรียงตามลำดับสูงสุดลงมา ดังนี้

ด้านประโยชน์ที่ได้รับ กิจกรรมการเรียนรู้การสอนช่วยให้นักเรียนเข้าใจเรื่องชนิดของคำมากยิ่งขึ้น นักเรียนได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมาย ชนิด และหน้าที่ของคำในประโยค สามารถระบุและวิเคราะห์ชนิดของคำในประโยคได้อย่างละเอียดและถูกต้องมากกว่าระดับชั้นอื่น ๆ ที่เคยศึกษามา ทั้งยังตระหนักถึงความสำคัญและสามารถนำความรู้เรื่องชนิดของคำไปใช้ในการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้ เกิดทักษะการเรียนรู้ เกิดคำถาม เกิดความคิด เสาะแสวงหาความรู้ หาคำตอบและสามารถสรุปความรู้ได้ด้วยตนเอง อีกทั้งยังสามารถใช้ผังกราฟิกมาช่วยในการสรุปองค์ความรู้ให้เกิดความเข้าใจเรื่องชนิดของคำได้ง่ายขึ้น เนื่องจากเรื่องชนิดของคำ เป็นเรื่องที่มีเนื้อหาจำนวนมาก ยากต่อการจดจำให้ครบทั้งหมด 7 ชนิด เพราะแต่ละชนิดแบ่งออกเป็นประเภทย่อย ๆ ลงไปอีก การที่นักเรียนนำผังกราฟิกมาใช้จึงเป็นการช่วยในเรื่องของความเข้าใจให้มากยิ่งขึ้น สามารถจดจำและเข้าใจเนื้อหาได้อย่างแม่นยำ อีกทั้งยังช่วยให้รู้สึกผ่อนคลาย และไม่เคร่งเครียดในการเรียนอีกด้วย สอดคล้อง Kaemmani (2020) ได้กล่าวว่า ผังกราฟิกเป็นแผนผังที่ประกอบไปด้วยความคิด หรือข้อมูลสำคัญที่เชื่อมโยงกันอยู่ในรูปแบบต่าง ๆ ทำให้

เห็นโครงสร้างของความรู้ เป็นเทคนิคที่สามารถนำไปใช้ในการเรียนเนื้อหาที่มีจำนวนมาก ช่วยให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหาได้ง่ายขึ้น เร็วขึ้น และจดจำได้นาน หากเนื้อหาสาระอยู่ในลักษณะการจัดกระจาย ผังกราฟิกจะเป็นเครื่องมือที่ช่วยจัดข้อมูลให้เป็นระบบระเบียบที่เข้าใจและจดจำได้ง่าย

ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้ บรรยากาศในการเรียนรู้มีความสนุกสนาน ไม่น่าเบื่อ เนื่องจากครูมีการนำเข้าสู่บทเรียนด้วยเรื่องราว หรือการเล่นเกมน่าสนใจ กระตือรือร้นในการเรียน นักเรียนส่วนใหญ่ให้ความสนใจ เช่น รีบวิ่งออกมาตอบคำถามหน้าชั้นเรียน หรือส่งตัวแทนกลุ่มออกมาตอบคำถามให้เร็วที่สุด ลุกขึ้นยืนจากที่นั่ง หรือช่วยเพื่อนฟังคำถามว่าเพื่อนจะได้คำตอบอะไร แล้วตอบถูกหรือไม่ มีการส่งเสริมดีใจ และปรบมือเมื่อเพื่อนตอบคำถามได้ถูกต้องและได้รับรางวัล ทำให้บรรยากาศในห้องเรียนเต็มไปด้วยความสนุกสนานเป็นกันเอง เชื้อต่อการเรียนการสอน ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้น มีความสุขในการร่วมกิจกรรม และสนใจการเรียนมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ Tangkhunanon (2014) ที่กล่าวว่า ผู้เรียนต้องมีบรรยากาศการเรียนรู้ที่มีความสุข การเรียนรู้ที่มีความสุขนั้นเกิดขึ้นได้ หากเด็กแต่ละคนได้รับการยอมรับว่าเป็นมนุษย์คนหนึ่งที่มีหัวและสมอง ครูมีความเมตตาจริงใจ และอ่อนโยนต่อทุกคนโดยทั่วถึง เด็กเกิดความรักและภูมิใจในตนเอง รู้จักปรับตัวได้ทุกที่ ทุกเวลา เด็กแต่ละคนได้มีโอกาสเลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจ บทเรียนสนุก แปลกใหม่ และสิ่งที่เรียนรู้สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ด้านการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมการทำงานกลุ่มเปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนได้มีส่วนร่วมในการสำรวจศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลและแสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน โดยนักเรียนที่มีความสามารถระดับเก่งจะเป็นผู้มอบหมายงานให้เพื่อน ๆ ในกลุ่มระดับปานกลาง และระดับอ่อนกว่าคนใดมีหน้าที่รับผิดชอบงานหัวข้ออะไรบ้าง ทำให้นักเรียนทุกคนได้ปฏิบัติงานด้วยตนเอง ส่งผลให้มีความเข้าใจในบทเรียนมากยิ่งขึ้น อีกทั้งกิจกรรมการเรียนการสอนมีสื่อการสอนที่หลากหลายโดยครูเตรียมสื่อการสอนในขั้นนำเข้าสู่บทเรียน และขั้นสอน อาทิ รูปภาพ บัตรคำ กลองสຸ່ມ แถบประโยค และใบความรู้ ซึ่งช่วยสร้างความน่าสนใจให้กับนักเรียนทำให้นักเรียนมีความสนใจ เกิดความกระตือรือร้นที่อยากจะเรียน กิจกรรมการเรียนการสอนทุกขั้นตอนมีความต่อเนื่อง และมีความสอดคล้องกัน โดยเรียงลำดับขั้นตอนตามวิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้นตอน ทำให้นักเรียนทุกคนสามารถเรียนรู้ลงมือปฏิบัติงาน สรุปและประเมินผลงานได้ด้วยตนเอง และมีส่วนร่วมในการทำงานกลุ่มร่วมกันอย่างมีความสุข ตลอดจนเกิดความภาคภูมิใจในผลงานกลุ่มของตนเองร่วมกันอีกด้วย สอดคล้องกับ Sinthapananon (2017) ที่ได้กล่าวถึงประโยชน์ของวิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ ไว้ว่า ผู้เรียนได้ประสบการณ์ตรงจากการเรียนรู้ มีโอกาสได้ศึกษา สำรวจ ค้นหา รวบรวมข้อมูล บันทึกทดสอบความคิด ทดลองปฏิบัติด้วยตนเอง และสร้างเป็นองค์ความรู้ใหม่ด้วยตนเอง สามารถทำงานร่วมกันกับผู้อื่น รู้จักอภิปรายแสดงความคิดเห็น ระวังกันรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างมีเหตุผล รู้จักคิดแก้ปัญหา คิดตัดสินใจ คิดอย่างมี

วิจารณ์ญาณ สร้างสรรค์ความรู้และทักษะ รู้จักประเมินการทำงานด้วยตนเอง และไปปรับปรุงและพัฒนาให้ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 ครูควรแนะนำแหล่งการสืบค้นข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือ ถูกต้องและเหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ เหมาะสมกับวัย และความสนใจของนักเรียน นอกจากนี้ครูควรกำหนดเวลาในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลและการทำกิจกรรมให้เหมาะสม หากนักเรียนใช้เวลาในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลนานเกินไปอาจส่งผลต่อเวลาในการทำกิจกรรมขั้นตอนอื่น ๆ

1.2 การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้รวมกับการใช้ผังกราฟิกมีขั้นตอนการทำกิจกรรมที่ครูต้องอธิบายให้นักเรียนเข้าใจ เพื่อให้นักเรียนทำกิจกรรมได้ถูกต้องตามลำดับขั้นตอนและเป็นไปตามเวลาที่กำหนด

1.3 ครูควรดูแลและให้คำแนะนำในการปฏิบัติงานกลุ่มร่วมกันของนักเรียนอย่างใกล้ชิด เพื่อให้ นักเรียนทำความเข้าใจเนื้อหาอย่างละเอียดและถูกต้อง สามารถวิเคราะห์ สรุปผล และนำความรู้จากการศึกษาค้นคว้าไปอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ประเมินผลงานด้วยตนเอง และนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 สามารถนำวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้รวมกับการใช้ผังกราฟิกไปทดลองใช้กับสาระอื่น ๆ ในรายวิชาภาษาไทยได้ เช่น การอ่านจับใจความ การอ่านคิดวิเคราะห์ การเขียนเรียงความ วรรณคดีและวรรณกรรม

2.2 สามารถนำวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้อื่น เช่น เกมการศึกษา ชุดกิจกรรม หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ สื่อมัลติมีเดีย เป็นต้น เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น

References

Dechakup, P. (2001). *Learner-centered teaching: Concepts and teaching techniques 1*. Institute for Academic Quality Development.

- Department of Academic Affairs. (2003). *Curriculum for Thai language learning area according to the Basic Education Curriculum B.E. 2546* (2003). Academic Quality Development.
- Janpen, N. (2014). *Principles of Thai language usage* (1st ed.). Genesis Media Com Co., Ltd.
- Kaemmani, T. (2020). *Teaching science: Knowledge for organizing effective learning processes* (24th ed.). Chulalongkorn University Press.
- Kanmai, P. (2012). *Using inquiry activities to develop conceptual thinking in Thai language for grade 3 students at Ban Sobjam Fang Sai School, Chiang Mai Province* [Master's thesis, Chiang Mai University].
- Kasetsart University Demonstration School, Kamphaeng Saen Campus, Research and Educational Development Center. (2021). *O-Net report for the 2021 academic year*. Kasetsart University.
- Kasetsart University Demonstration School, Kamphaeng Saen Campus, Research and Educational Development Center. (2022). *O-Net report for the 2022 academic year*. Kasetsart University.
- Kasetsart University Demonstration School, Kamphaeng Saen Campus, Research and Educational Development Center. (2023). *O-Net report for the 2023 academic year*. Kasetsart University.
- Kasetsart University Demonstration School, Kamphaeng Saen Campus, Research and Educational Development Center. (2020). *School-based curriculum B.E. 2551* (2008). Kasetsart University Demonstration School, Kamphaeng Saen Campus, Research and Educational Development Center.
- Moolkhum, S. & Moolkhum, O. (2009). *21 learning management techniques to develop thinking processes* (8th ed.). Phapphim Press.
- National Institute of Educational Testing Service. (2021). *Report on the results of the national educational testing (O-NET) for the 2021 academic year*. Office of the Basic Education Commission.
- National Institute of Educational Testing Service. (2022). *Report on the results of the national educational testing (O-NET) for the 2022 academic year*. Office of the Basic Education Commission.
- National Institute of Educational Testing Service. (2023). *Report on the results of the national educational testing (O-NET) for the 2023 academic year*. Office of the Basic Education Commission.
- Nilphan, M. (2015). *Educational research methods* (5th ed.). Silpakorn University.
- Sinthapananon, S. (2017). *New-era teachers and learning management towards Education 4.0* (1st ed.). 9119 Technique Printing Co., Ltd.
- Tangkhunanan, P. (2014). *Classroom management and learning resources* (3rd ed.). Meen Service Supply.